

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

Филологический факультет

Кафедра классической филологии

Аннотация к дипломной работе

**«Метонимия и синекдоха
в античных риториках»**

Анастасия Вячеславовна Шилова

Руководитель

О. Г. Прокопчук

2018 г.

РЕФЕРАТ

Объем дипломной работы составляет 93 страницы, включает 8 таблиц, 34 использованных источников, 8 приложений.

Ключевые слова: ТРОП, МЕТОНИМИЯ, СИНЕКДОХА, РИТОРИКА, ЛИНГВОСТИЛИСТИКА, ТРИФОН, ГЕОРГИЙ ХИРОВОСК, АНОНИМ, АВТОР «РИТОРИКИ ДЛЯ ГЕРЕННИЯ», КВИНТИЛИАН.

Дипломный проект посвящен сопоставительному анализу категорий метонимии и синекдохи и их разновидностей в трактатах греческих и римских авторов разных эпох. В работе подробно рассматриваются не только разновидности метонимии и синекдохи, но и их иллюстративные примеры, приводимые авторами исследуемых трактатов.

Объект исследования – описание метонимии и синекдохи, их функций и особенностей употребления в античных и византийских трактатах.

Предмет исследования – специфика представления метонимии и синекдохи как тропов в данных трактатах.

Целью исследования является экспликация и характеристика представлений авторов о метонимии и синекдохе.

Методы исследования: в исследовании применяются описательный и сопоставительный методы анализа. Необходимо было сравнить категории исследуемых тропов в трактатах греческих и римских авторов, а также сопоставить с пониманием синекдохи и метонимии в современной лингвостилистике. Интерпретация античных и византийских представлений о синекдохе и метонимии была осуществлена с точки зрения терминологии современной лингвостилистики и семасиологии.

Основные результаты исследования: античные и византийские авторы выделяли синекдоху как самостоятельный троп. Римские риторы четко дифференцировали понятия синекдохи и метонимии и комментировали разновидности данных тропов, в то время как греческая традиция в меньшей степени разделяла понятия «синекдоха» и «метонимия».

Актуальность и новизна исследования. Впервые предпринята попытка комплексного анализа представлений античных и византийских риторов о метонимии и синекдохе. Подобные исследования позволяют реконструировать процесс развития представлений о переносно-образном употреблении слова, о развитии системы тропов и фигур в диахроническом аспекте.

Рекомендации по внедрению полученных результатов. Материалы и результаты изучения трактатов могут быть использованы при разработке курсов истории языкознания, истории риторики, исторической поэтики.

Дипломная работа является самостоятельным научным исследованием, которое соответствует поставленным задачам.

РЭФЕРАТ

Аб'ём дыпломнай работы складае 93 старонкі, уключае 8 табліц, 34 выкарыстаных крыніц, 8 дадаткаў.

Ключавыя словы: ТРОП, МЕТАНІМІЯ, СІНЕКДАХА, РЫТОРЫКА, ЛІНГВАСТЫЛІСТЫКА, ТРЫФАН, ГЕОРГІЙ ХІРАВОСК, АНАНІМ, АЎТАР «РЫТОРЫКІ ДЛЯ ГЕРЭНІЯ», КВІНТЫЛІАН.

Дыпломны праект прысвечаны супастаўляльнаму аналізу катэгорый метаніміі і сінекдахі і іх разнавіднасцей у трактатах грэчаскіх і рымскіх аўтараў розных эпох. У рабоце падрабязна разглядаюцца не толькі разнавіднасці метаніміі і сінекдахі, але і іх ілюстрацыйныя прыклады, якія прыводзяцца аўтарамі разгледжаных трактатаў.

Аб'ект даследавання – апісанне метаніміі і сінекдахі, іх функцый і асаблівасцей ужывання ў антычных і візантыйскіх трактатах.

Прадмет даследавання – спецыфіка прадстаўлення метаніміі і сінекдахі як тропаў ў дадзеных трактатах.

Мэтай даследавання з'яўляецца эксплікацыя і характарыстыка ўяўленняў аўтараў пра метанімію і сінекдаху.

Метады даследавання: у даследаванні выкарыстоўваюцца апісальны і супастаўляльны метады аналізу. Неабходна было параўнаць катэгорыі метаніміі і сінекдахі ў трактатах грэчаскіх і рымскіх аўтараў, а таксама супаставіць з разуменнем метаніміі і сінекдахі ў сучаснай лінгвастылістыцы. Інтэрпрэтацыя антычных і візантыйскіх уяўленняў пра метанімію і сінекдаху была здзейснена з пункту гледжання тэрміналогіі сучаснай лінгвастылістыкі.

Асноўныя вынікі даследавання: антычныя і візантыйскія аўтары вылучалі сінекдаху як самастойны троп. Рымскія рытары выразна дыферэнцыравалі паняцці метанімія і сінекдаха і каменціравалі разнавіднасці дадзеных тропаў, у той час як грэчаская традыцыя ў меншай ступені раздзяляла паняцця «метанімія» і «сінекдаха».

Актуальнасць і навізна даследавання. Упершыню здзейснена спроба комплекснага аналізу ўяўленняў антычных і візантыйскіх рытараў пра метанімію і сінекдаху. Такія даследаванні дазваляюць рэканструяваць працэс развіцця ўяўленняў аб пераносна-вобразным ўжыванні слова, аб развіцці сістэмы тропаў і фігур у дыяхранічным аспекце.

Рэкамендацыі па ўкараненні атрыманых вынікаў. Матэрыялы і вынікі вывучэння трактатаў могуць быць выкарыстаны пры распрацоўцы курсаў гісторыі мовазнаўства, гісторыі рыторыкі, гістарычнай паэтыкі.

Дыпломная работа з'яўляецца самастойным навуковым даследаваннем, якое адпавядае пастаўленым задачам.

RESUME

The diploma thesis consists of 93 pages, 8 tables, 34 references, 8 appendices.

KEY WORDS: TROPE, METONYMY, SYNECDOCHE, RHETORIC, LINGUO-STYLISTICS, TRYPHONOS, CHOIROBOSKOS, ANONYMOS, AUTHOR OF "RHETORIC FOR HERENNIUM", QUINTILIAN.

The study is devoted to comparative analysis of the metonymy and synecdoche categories and their varieties in treatises of Greek and Roman authors of different epochs. Not only varieties of metonymy and synecdoche are considered in detail in research, but also their illustrative examples, cited by the authors of the treatises.

The object of the research is the description of metonymy and synecdoche, their functions and peculiarities of use in ancient and Byzantine treatises.

The subject of the research is the specificity of the representation of metonymy and synecdoche as tropes in these treatises.

The objective of research is the explication and characteristics of the authors' views on metonymy and synecdoche.

The main research methods are descriptive and comparative methods of analysis. It was necessary to compare the categories of the studied tropes in the treatises of Greek and Roman authors, and also to compare them with the concept of synecdoche and metonymy in modern linguistic studies. Interpretation of ancient and Byzantine authors of synecdoche and metonymy was carried out from the point of view of the terminology of modern linguo-stylistics and semasiology.

The main research results: ancient and Byzantine authors distinguished the synecdoche as an independent trope. Roman rhetoricians clearly differentiated the concepts of synecdoche and metonymy and commented on the varieties of these tropes, while the Greek tradition differentiated the concepts of "synecdoche" and "metonymy" less.

The relevance and scientific novelty. The comprehensive attempt was made to analyze the representations of ancient and Byzantine rhetors about metonymy and synecdoche for the first time. Such researches allow to reconstruct the process of developing ideas about the figurative use of words, the development of a system of tropes and figures in the diachronic aspect.

Recommendations for the Implementation of the results. Materials and results of research can be used in the development of courses in the history of linguistics, the history of rhetoric, historical poetics.

The diploma thesis is independent scientific research, which corresponds to the aim of investigation